

از گورستان جنی‌ها تا معبدگاهی در غار در جنوب ایران

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار روستای کوهپایه‌ای کوچک و سبز تیس تنها روستای منطقه آزاد چابهار است که در کتب تاریخی اعلام شده قدمتش به دوران هخامنشیان می‌رسد. نیایشگاه‌های کنده شده در دل کوه، چاه و گورستان باستانی این روستا، نشانه‌هایی هستند که حیات آن را از دوره پیش از اسلام شهادت می‌دهند. نام این روستا در کتاب‌هایی که از فتوحات اسکندر مقدونی نوشته شده به شکل تیز و طیس آمده است.

زمانی اینجا دارالتجاره شکر ایالت مکران و گندم سیستان بوده و تجاری که می‌خواستند کالاهای خود را از هند و آسیای شرقی به مناطق مختلف خاورمیانه و آسیای میانه و قفقاز ببرند، در تیس لنگر می‌انداختند یعنی زمانی همان نقشی را داشته که امروز منطقه آزاد چابهار دارد.

حالا از آن بندر پر رفت و آمد می‌توانید اسکله صیادی تیس را ببینید که به جا مانده و از گذشته‌های دور هویت بندری خود را نگه داشته است. از آنجا که شغل بیشتر مردم تیس صیادی بوده هنوز هم می‌توانید آنها را ببینید که یا از اسکله با دست پر بر می‌گردند یا تورهای ماهیگیری خود را سوار بر قایق‌ها می‌کنند و راهی دریا می‌شوند. آنها شب، به دریا می‌روند و قبل از طلوع آفتاب برمی‌گردند. اگر خواستید از آنها ماهی بخرید، بدانید که ماهی صید شده با قلاب گران‌تر و مرغوب‌تر از ماهی صید شده با تور است.

قبرستانی با گورهای عظیم و عجیب

این روستا عجایب گوناگونی دارد قبرستان روستای تیس یکی از آن عجایب است اهالی قدیمی روستا به آن گورستان اجنه می‌گویند.

چون صدای ناله و مویه جن‌ها بر سر مزار عزیزانشان را می‌شنیده‌اند. این گورستان در جنوب قلعه پرتغالی‌ها روی تپه‌ای قرار گرفته است. گورستان شماره یک را اهالی «جن سبط» می‌نامند با قبرهایی عجیب که کوچک و بزرگ در دل سنگ و صخره کنده شده‌اند. کندن چنین قبرهایی در سالهای دور بدون هیچ ابزار و امکانات امروزی در نوع خود عجیب بوده است. شاید به همین دلیل است که انجام چنین کاری را به اجنه نسبت می‌دهند نه انسان!

اهالی قدیمی روستا، قبل از تاریکی آسمان خود را به خانه می‌رسانند و می‌گویند که نباید در تاریکی به قبرستان رفت چون اجنه حضور انسان را در گورستان نمی‌پذیرند.

برخی دیگر که به این افسانه‌ها باور ندارند می‌گویند که مردم برای تحمل رنج فوت عزیزانشان رنج کندن قبر در دل صخره را به جان می‌خریدند و آنها را در قبرهای بزرگ صخره‌ای دفن می‌کردند تا از گزند جانوران و خزندگان در امان بمانند. به هر حال کندن این قبرها در دل صخره باعث شده تا این قبرها هنوز هم سالم باقی بمانند.

در این گورستان ۲۳۰۰ ساله حدود ۲۰۰ قبر وجود دارد که یکی از آنها کاملاً سالم است با ابعادی حدود ۱۱۰ در ۲۲۵ سانتی متر. بزرگی این قبرها هنوز هم برای خیلی از افراد جای سوال باقی گذاشته است.

معبدی داخل غار

یکی دیگر از عجایب روستای تیس غارهای بان مسیتی است. در دامنه کوه شهبازبند سه غار وجود دارد که دوتای آن طبیعی و یکی از آنها انسان ساز است. روستایی‌ها به این سه غار بان مسیتی می‌گویند یعنی پرستشگاه مرد صالح. درون یکی از این غارها که وارد شوید آرامگاه کوچکی وجود دارد که از گچ ساخته شده است. مربع شکل بوده و گنبدی کوچک دارد. غار دیگر هم در فاصله کمی از این است که درون آن هم خطوط قدیمی با ابزار کنده شده است. وجود چنین غارهایی در کنار هم که یکی از آنها نیز انسان ساز بوده با همان

ابزار ابتدایی سال‌ها پیش، بازهم از شگفتی‌های روستای تیس به شمار می‌آید.

غار سوم نیز در نزدیکی آن است و کسی نمی‌داند آیا به جایی راه داشته است یا نه. ولی این غارهای قرار گرفته در کنار هم به نظر اهالی روستای تیس، یک عبادتگاه بزرگ بوده است. این غارها با وجود اینکه در روستای مسکونی تیس واقع شده اند هیچ درختی در نزدیکیشان نیست.

باغ گیاهشناسی کنار غارهای بایر

برعکس چنین فضایی در این روستا می‌توانید به باغ گیاه شناسی برود جایی که یک باغ شش هکتاری با گونه‌های درختی منحصر به فرد است و هر کسی می‌تواند قدم در این فضا بگذارد و از هوای مطلوبی که این باغ گیاه شناسی ایجاد کرده لذت ببرد. این باغ در واقع برای تکثیر و رشد گیاهانی ایجاد شده که در معرض انقراض هستند. همه گیاهان این منطقه را می‌توانید یک جا در این باغ پیدا کنید.

بافت قدیمی خانه‌های تاریخی روستای تیس را می‌توانید با دیدن خانه تاریخی دلوشی متوجه شوید روستایی که از الگوی خانه‌های مناطق گرمسیری تبعیت کرده و کدخدای روستا آن را با وسواس زیاد ساخته است به همین دلیل از دوران قاجار تا کنون سالم باقی مانده است.

قلعه‌ای برای دیدبانی دریا

قلعه پرتغالی‌ها هم در همین روستای تیس از زمان اشغال بیگانگان در این منطقه مهم استراتژیک مانده است این قلعه را پرتغالی‌ها ساخته اند به همین دلیل قلعه تیس را قلعه پرتغالی‌ها می‌گویند. این بنا هم بر بلندی کوه‌های پیل بند و شهبازبند واقع شده است. این دژ سنگ و آجری با ملات ساروج ساخته شده و اتاق‌های آن را با طاق ضربی پوشانده اند. از اینجا می‌توانستند دیدبانی کنند به خصوص از بالای منار ۱۵ متری که حالا ۶ متر از آن باقی مانده است. از این بالا دریا به خوبی رصد می‌شده است.

در همان زمان هم وجود چنین قلعه باشکوهی با ابزار نامحدودی که در اختیار داشته اند جالب توجه است چون قطعاً امکانات امروزی را برای دیده بانی نداشتند اما می‌توانستند با آن به دریا تسلط داشته باشند.